

Ett alkoholförebyggande program
riktat till vuxna i de små
barnens närhet

LILLA EDETS KOMMUN

LILLA EDETS KOMMUN

Berättelsen om Elin

© Blå Bandet

Efter lovet ska alla barnen få berätta om vad de gjort under lovet. Elin, som vanligtvis är en öppen och pratsam tjej är väldigt fåordig och säger bara kort att hon varit med sin mamma. Du reflekterar över detta och undrar vad som har hänt.

Med Elins berättelse i bakfickan,

Vad kan du göra?

Blå Bandet

- Nykterhetsorganisation på kristen grund
- Cirka 10 000 medlemmar
- Del av den världsvida rörelsen Blåkorset
- Verksamhet runt om i landet
- Prioritetsområden:
  - Arbetar för goda uppväxtförhållande,
  - Erbjuder attraktiva alkoholfria miljöer,
  - Aktiva i samhällsdebatten,
  - Öka medvetenheten om alkohol ur ett barnperspektiv

© Blå Bandet

Lilla Edets kommun

- Drogförebyggande arbete riktat till barn och ungdomar
- Folkhälsoinsatser
- Internationell uppmärksamhet
- Insatser riktade till vuxna

LILLA EDETS KOMMUN

Kort bakgrund

- Blå Bandet: Alkoholförebyggande arbete riktat till vuxna omkring små barn, 0-6 år sedan år 2000. Började med punktinsatser.
- Arbetade med medel från arvsfonden 2002/2004
- Fick pengar från socialstyrelsen juni-06 för pilotkommuns arbete = helhetsgrepp istället för punktinsatser!
- Lilla Edet sökte samtidigt efter verksamhet riktad till vuxna omkring de små barnen. Möttes på konferensen "Reflektion kring prevention" i Örebro april-06

© Blå Bandet

- Juni – sept -06, lansering och planering.
- Skrev samarbetsavtal den 7 sept - 06.
- Viktigt att ha med den politiska ledningen hela vägen! Återkoppling!
- Ledningsgrupp i kommunen bildas, som samarbetsgrupp.
- Plan för insatser!

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

© Blå Bandet

- Folkhälsoforum nov-06, Dialogkonferens "Vad ger trygga barn?" 30 pers
- Därefter ett utbildningstillfälle för all förskolepersonal. 100 pers
- 15 utvecklingsombud har specialutbildats. Förslag till uppgradering av drogpolitiskt handlingsprogram har arbetats fram, ett levande dokument. Krishandlingsplan och informationsblad till föräldrar.
- Juni – 07, slutsatser och lärdomar, rapportering, uppdatering av material. Därefter fortsatt arbete för avtal med fler kommuner.

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

© Blå Bandet

Personaltvärdering

- 53% av personalen som deltog i projektet, kände att de har mer kunskap om hur vuxnas alkoholkonsumtion påverkar barn efter att ha varit med på utbildningsdagen.
  - 58% kände sig mer säkra efter genomgången utbildning att i sin yrkesroll diskutera alkohol ur ett barnperspektiv med föräldrar.
- 83% är nöjda eller mer än nöjda med vår utbildning och tycker att vi uppfyllt deras förväntningar.

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

Föräldrautvärdering

- Drygt 42% av de som deltog på föräldramötet, upplever att de har fått mer kunskap att prata med sina barn om alkohol. Övriga har lika stor kunskap.
- 57% upplever att de känner sig tryggare i att prata med barn om alkohol. Övriga känner sig lika trygga som innan.
- 71% upplever att de har mer kunskap om hur barn påverkas av vuxnas alkoholkonsumtion och övriga upplever att de har samma kunskap före som efter.

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

- Våren-08, föräldramöte där vi pratade med föräldrarna om alkohol ur barnperspektiv.

- Materialet "Tio goda råd till familjen" delas nu ut till föräldrarna vid inskolningssamtal i förskolan.

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

© Blå Bandet

Vad innehåller våra utbildningsdagar?

- Allmän information om alkoholbruk
- Var går gränsen mellan bruk och missbruk?
- Barns tankar om alkohol
- Föräldrarna och andra vuxna som förebilder
- Bubbelfrågor – för att våga börja snacka om alkohol!
- Alkoholhandlingsplan i kommunen
- Konkreta tips

© Blå Bandet

Utdrag ur materialet...

Regeringens mål är:

”...en alkoholfri uppväxt för alla barn”

Det vill säga att barn inte serveras alkohol, väntar längre med sin alkoholdebut och slipper fara illa av vuxnas supande.

© Blå Bandet

- Fem barn i varje klass har en hemlighet
- Fem barn i varje klass vet inte om de får någon middag i kväll
- Fem barn i varje klass går idag hem från skolan och undrar om mamma eller pappa är full – väldigt få av dessa är kända...

385.000-400.000 barn

© Blå Bandet

Varför Små barn – medvetna vuxna?

- Alkohol är ingen privatsak!
Många berörs av den enskildes bruk
- Vi måste våga prata om alkohol!
- Barn behöver vuxna med en medveten hållning
- Partner och barn ryker ofta före levern!
- Barn kan inte välja bort de onyktra

© Blå Bandet

Förskolans läroplan Lpfö98

- Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser.
- Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

© Blå Bandet

Vuxna är viktiga som förebilder

Kan vi som vuxna i barns närhet medverka till att morgondagens ungdomar förblir drogfria?

Barnet är fött - upptäcktsfärden har börjat!

- Barnet lär och tar efter redan från första dagen
- De första levnadsåren är de viktigaste i barnets lärandeprocess
- De första åren lär sig barn mest av vad de ser och upplever, mindre av vad som sägs.

© Blå Bandet

Hur mycket förstår barn av
vuxnas alkoholbruk?

Lyssna på barnen!

Utdrag ur Blå Bandets bok med barncitat från Sverige, Norge och Danmark

- Vad "vet" barn om alkohol?
- Varför dricker vuxna?
- Vad händer i kroppen när någon dricker alkohol?
- Alkohol och trafik
- Barns funderingar kring alkohol
- Barnens egna förslag

Barns tankar om alkohol

- Märker personlighetsförändringen
- Röst, lukten, sättet förändras
- Tar tidigt till sig den dubbla attityden
- Egna tankar och missförstånd, okunskap
- Yngre barn - rädsla, oro
- Äldre barn - mer positiva
- Barn vill att vuxna ska ha det bra

© Blå Bandet

Alkoholvanor

- Norden: Dricka sällan, dricka sig berusad
- Medelhavet: Dricka ofta, dricka till maten
- England: Dricka efter jobbet, dricka öl
- Sverige idag: Medelhavs- och brittisk kultur har lagts till de nordiska traditionerna
- Ökade införselkvoter när man "importerar" från grannländer.
- "Praktiska" förpackningar

= Högre svensk alkoholkonsumtion än på över 100 år!

© Blå Bandet

Skrämmande utveckling!

Sydeuropeiska länder närmar sig svensk alkoholkonsumtionsnivå genom aktiva insatser – Sverige som tidigare varit föregångsland går åt andra hållet...

Illustration gjord av Matias Lövsröm i tidningen Accent

© Blå Bandet

Var går gränsen mellan
bruk och missbruk?

Vår definition av missbruk:

När alkohol påverkar
de uppgifter som familjen har,
eller belastar och styr över relationer.

© Blå Bandet

Om du väljer att dricka alkohol:

- tänk då också på...

- När du dricker
- Var du dricker
- Vad du dricker
- Hur mycket du dricker och med vem
- Vad som är lämpligt - utan att det får negativa konsekvenser för andra

© Blå Bandet

Barn behöver

- Vuxna som är tillgängliga när de bäst behövs
- Omsorg, kärlek, fasta gränser och krav
- Veta att de är omtyckta oavsett vad de gör
- Förebilder som visar rätt och fel, vänlighet, tolerans och ärlighet
- Minst ett område där de lyckas

© Blå Bandet

Vad hände sedan?

- Personalen är i stort nöjda med våra insatser och har hittat former för att fortsätta arbetet själva.
- Stödgrupp för barn till missbrukande föräldrar

LILLA EDETS KOMMUN

© Blå Bandet

Våra slutsatser/lärdomar

- Samarbete kommun – ideell sektor – en utmaning!
- I en liten kommun blir alkoholfrågan känslig eftersom "alla känner alla". Det kan vara bra med en extern aktör som pratar om alkohol. Här är de ideella organisationerna en resurs.

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

© Blå Bandet

Våra slutsatser/lärdomar

- Alkoholsnack engagerar om det görs på rätt sätt!!
Väcker egna reflektioner!
- Den lilla kommunens fördelar – helhetstänkande

LILLA EDETS KOMMUN

Blå Bandet

© Blå Bandet

Vill du lämna barnen till en
påverkad barnvakt?

SMÅ BARN - MEDVETNA VUXNA
BARN I FAROZONEN

lotta.johansson@blabandet.se

eva-lena.julin@lillaedet.se

pia.osth-gustavsson@lillaedet.se

LILLA EDETS KOMMUN
www.lillaedet.se

Blå Bandet
www.blabandet.se
